

פורים

קרנבל העדות של שושן הבירה

זוהי מסיבת תחפושות עליזה בסימן עדות ישראל המאפשרת ביטוי למגוון הכשרונות של חניכי הקבוצה, כמו גם שיתוף פעולה קבוצתי. ארבע העדות שנבחרו: העדה המרוקאית, הפרסית, הרוסית והתימנית. אפשרית כמובן כל בחירה אחרת.

מטרת הפעילות: גיבוש, בידור וכיף.

משך זמן משוער: שעה וחצי – שעתיים.

אביזרי עזר:

- כרטיסי מושגים לחלוקה לקבוצות/ עדות.
- 4 מטאטאים.
- חומרי מלאכה שונים: ניירות קרפ צבעוניים, לורדים וטושים, סלוטייפ, גלילי צמר צבעוניים.
- תדפיסי אגדות עממיות מתאימות ופתגמים עממיים.
- תדפיסי שירי פורים.
- כלי מטבח גדולים, כלי הקשה, דרבוקות.
- חומרים להכנת מאכלי העדות. (יפורטו בהמשך)
- מבחר ממתקים ומשלוח מנות.
- כלים וקערות לשימוש חד פעמי.
- מוסיקה מתאימה: עדות / שירי פורים.
- תפריט הסעודה על בריסטול גדול.

מהלך הפעילות:

שלב א' – הכנת המשימות:

- כל משתתף נוטל כרטיס מושג ומצטרף לעדה המתאימה. לאחר שכל 'עדה' התמקמה בפינה אחרת במועדון – נתחיל בביצוע המשימות השונות:
1. שם לקבוצה – כל קבוצה תחליט על שם מתאים ותכתוב אותו על שלט גדול.
 2. הלבשת מטאטאים למצעד "מלכת פורים".
 3. הלבשת הקבוצה / העדה בסממן או פריט לבוש, מאפיין ומזהה.
 4. הכנת שיר פורים בסגנון העדה.
 5. הכנת מאכל אופייני לעדה (בשיתוף ותכנון מקדים עם המטבח בפנימייה).
 6. הכנת האגדה / המשל להקראה או הצגה.
 7. הכנת משלוח מנות – לקבוצה השניה.
 8. הצגת פתגם נבחר – על כרזה.

לשלב הכנת המשימות יש להקציב בערך כשעה. זוהי שעה שכולה פעילות עליזה ואינטנסיבית כאשר ברקע מוסיקה ושירים כתרומה הכרחית לאווירה.

שלב ב' – שלב הצגת המשימות:

כל קבוצה תציג את "מוצריה" (מוסיקה! מוסיקה!): השלט, התלבושות, מצעד המטאטא המחופש, השירים והפתגם.
כל קבוצה תציג את המאכלים שהכינה בלווית הסבר.

שלב ג' – הסעודה:

המאכלים שהוכנו ע"י הקבוצות יוגשו לשולחן, המשתתפים מוזמנים לסעוד את ליבם ובזמן הסעודה – יספר נציג מכל עדה אגדה קצרה או משל עממי.
במטבח יכינו מספר מאכלים להשלים את הסעודה.

בסיום – תגיש כל קבוצה את משלוח המנות שהכינה לקבוצה השניה.

התפריט:

חומרים	בקבוצה	במטבח	תימן
עגבניות, ירקות ותבלינים, מגרדת וצלחות	רסק עגבניות + תבלינים להכין סלט.	מלאווח	
מרציפן, תמרים, אגוזים, צבעי מאכל	ממתקי מרציפן, ממתקי תמרים ואגוזים		מרקו
פירות, תבלינים, כלי עבודה, אורז + ירקות	לסדר חגיגי ויפה את האורז והירקות, להכין סלט פירות.	אורז מבושל + ירקות מבושלים	פרס
מיונז, חרדל, ביצים, ירקות + תבלינים	ביצים ממולאות עם מיונז וחרדל, זיתים, חסה, עגבניות, תבלינים	ביצים קשות	רוסיה

בתאבון!!

קרנבל העדות של שושן הבירה

1. שם לקבוצה – כל קבוצה תחליט על שם מתאים ותכתוב אותו על שלט גדול.
2. הלבשת מטאטאים למצעד "מלכת פורים".
3. הלבשת הקבוצה / העדה בסממן או פריט לבוש, מאפיין ומזהה.
4. הכנת שיר פורים בסגנון העדה.
5. הכנת מאכל אופייני לעדה (בשיתוף ותכנון מקדים עם המטבח בפנימייה).
6. הכנת האגדה / המשל להקראה או הצגה.
7. הכנת משלוח מנות – לקבוצה השניה.

המלך בעל הקרניים (מרוקו)

מלך אחד קרניים צמחו לו בראשו, התבייש המלך ההוא להסתפר, פן יתגלה לבריות סודו. גדלו כיער שערותיו, ביקש לגזוז אותם, קרא לספר והשביע אותו שלא יגלה לאף אדם מה שעיניו ראו.

ולא יכול הספר לסבול בתוכו את הסוד. מה עשה?

הלך למערה אחת ואמר לה: - מערה! מערה! לשולטן יש קרניים! לשולטן יש קרניים!

גדלו ליד המערה ההיא קני סוף.

עבר רואה עזים. כרת קנה אחד ועשה ממנו חליל. התחיל לחלל הרועה.

נשמע מתוך החליל הקול: - לשולטן יש קרניים! לשולטן יש קרניים! שמעו בשוק את הקול.

סיפרו למלך.

שלח המלך לקרוא לספר, אמר: - לא אמרתי לך, לא תגלה לאף אדם את סודי?

אמר הספר: - אני, תסלח המלך לי, הלב שלי היה נפוח מרוב הסוד, והלכתי למערה וסיפרתי לה את סודי.

אמר המלך: סלחתי לך.

ספר, בן אדם, את מה שבלבך אפילו לקיר - ואל תסבול.

כוחו של שקר (מפי יהודי מזרח אירופה רוסיה ופולין)

יהודי אחד ושמו טוביה ישב פעם בביתו ולמד תורה. עברה קבוצת ילדים, התעכבו ליד הבית והקימו רעש. הדבר הפריע לר' טוביה. הוא ניגש לחלון, הוציא את ראשו החוצה ואמר לילדים: - ילדים, רוצו מהר לבית כנסת ותראו שם מפלצת, ואיזו מפלצת! יש לה חמש רגלים, שלוש עיניים וזקן כמו לתיש, אלא שצבעו ירוק.

הילדים מיהרו לבית הכנסת כדי לחזות בפלא, ור' טוביה חזר לתלמודו.

לא עבר זמן רב ושוב הופרע: מבחוץ הוא שמע רעש. הוא הלך לחלון וראה כמה יהודים רצים. - לאן אתם רצים? שאל.

- לבית הכנסת! ענו היהודים. - האם לא שמעת? יש שם מפלצת- יצור עם חמש רגליים, שלוש עיניים וזקן כמו לתיש אבל בצבע ירוק! ר' טוביה צחק וחזר ללימוד. אך לאחר מספר רגעים שמע בחוץ קולות של המון אנשים. מבעד לחלון ראה אנשים, נשים וילדים הממהרים כולם לבית הכנסת.

- מה קרה? שאל אותם.

- מה השאלה?! האם אינך יודע? בדיוק לפני בית הכנסת ישנה מפלצת. יש לה חמש רגלים, שלוש עיניים וזקן תיש ירוק!

כשהסתכל ר' טוביה בהמון האנשים ראה ביניהם גם את הרב של העיר.

- רבונו של עולם, הוא קרא. אם גם הרב בכבודו ובעצמו הולך אתם, כנראה שיש שם דבר מה. אין עשן בלי אש!

ומיד סגר את ספרו, תפס את מעילו ואת כובעו ורץ עם כל הקהל לבית הכנסת.

שלוש עצות של תרנגול (סיפור עם מפי יהודי רוסייה)

יום אחד ראה פלוני תרנגול מנקר בזוגית חלונו. פתח את החלון ותפסו. ראה שרגליו קשורות ברצועה. פצה התרנגול את פיו ואמר: - אם תתיר את רגלי ותשלח אותי לחופשי, אתן לך שלוש עצות שיהיו לך למועיל.

- ומה הן? - שאל האיש.

- קודם לכן - אמר התרנגול - הישבע לי שאכן תשחררני. נשבע לו.

אמר התרנגול: - עצה ראשונה - בדברים שלא ייתכנו - אל תאמין!

עצה שניה - דבר שאין להשיבו - אל תהרהר אחריו!

עצה שלישית - מה שלמעלה מיכולתך - אל תעשה!

שחרר האיש את התרנגול. קפץ זה ועמד על ענף של עץ, צחק ואמר:

- אי לך, אדם. פתי מאמין לכל דבר. בגרוני שמור אוצר של יהלומים ואתה שילחת אותי לחופשי.

- בוש אותו אדם על כסילותו, מיהר וקפץ לתפוס את התרנגול. התעופף זה ועמד על ענף גבוה.

טיפס אחריו האיש על העץ, עד שנשבר ענף תחתיו. נפל ארצה ונחבל.

- שוטה שבעולם! - צחק התרנגול - טרם עברו עשר דקות מאז שמעת עצותיי וכבר שכחת את

כולן: האמנת בדבר לא ייאמן - כלום יתכן שבגרונו של תרנגול שמור אוצר?! התחרטת על

ששחררת אותי; וניסית לטפס על ענפים, שהתנוודדו תחת כובד משקלו של תרנגול.

אסע"י 7763 - פולין

כף של עץ (סיפור עם מפי יהודי טנג'יר (מרקו))

פעם אחת היה זוג צעיר. האישה הרתה ועמדה ללדת, ומתה בלידתה. נשאר האב עם בנו וטיפל בו במסירות רבה. עד כדי כך הגיעו הדברים, שלא רצה לשאת אישה, כדי שזרה לא תטפל בבנו אהובו. את כל נשמתו היה נותן עבורו: דאג לחינוכו, ללימודיו ולכל צרכיו. והילד גדל עד שהיה לבחור. אז אמר לו אביו:

- בני רוצה אני לראותך בביתך שלך. שא אישה, כדי שאדע לפני מותי, כי יש לך בית וילדים, ואוכל להיפרד בשקט מהעולם הזה.

שמע הבן ומיהר לשאת אישה. ואביו נשאר לגור איתו בביתו. לימים נולד להם בן, והסב שמח מאוד בנכדו.

והנה גדל הנכד והגיע לגיל שלוש; בכל פעם שהיו בני המשפחה מסובים אל השולחן, הרגיש הסב, כי כלתו אינה מביטה בו בעין טובה. פעם ראה הנכד, כי סבא שלו משתמש בכף, השונה מן הכפות של אבא ואמא. שאל אותו:

- סבא, מדוע אינך אוכל בכף כזאת כמו שלנו?

נאנח הסב וענה: - הוריך סבורים, כנראה, שאני צריך לאכול בכף של עץ.

לא אמר הנכד דבר, אך למחרת היום נטל כפיס עץ וסכין, התיישב בפינת הבית והתחיל לגלף ולשייף.

לעת הצהרים חזר האב ושאל: - איפה הילד?

- אינני יודע - ענה הסב - הוא היה שם בפינה.

שאל האב את אשתו: - מה עושה הילד?

- אינני יודעת. כל הבוקר הוא יושב בפינה ומשחק. ילד...

ניגש אליו אביו בכעס וקרא: - מה אתה עושה פה?

ענה לו הבן - אני מכין לך כף של עץ, כמו שיש לסבא. כשתהיה אתה זקן, אתן לך לאכול בכף הזאת.

סעדי נא גלימה

(סיפור עם מפי יהודי פרס)

פעם אחת הוזמן בהלול* לסעודת מצווה בביתו של חכם שלמה בן בבא. היה זה יום השנה לפטירת אביו של אותו חכם, זכותו תגן עלינו. יצא בהלול בבגדיו הדלים הלך ובא לביתו של אותו גביר. כיוון שהגיע בין הראשונים, נטל לעצמו מקום של כבוד ליד השולחן, קרוב לראשו ורחוק מזנבו. כשהתחילו להגיע המוזמנים, היו המארחים שבים ואומרים באוזניו: - זוז נא מעט, יא בהלול, ופנה מקום. ובהלול זז מכסא לשרפרף ומשרפרף לספסל והיה מפנה מקומו לאותם שלבושם הדר ופאר. עד שהתחילה הסעודה מצא בהלול את עצמו יושב דחוק על יד הדלת בסמוך לעניי העיר.

לאחר שנאמרו דברי תורה לזכר המנוח ולעילוי נשמתו, הוגשו הכיבודים והובאה סעודה כיד המלך. כדרכו של עולם זכו היושבים בראש השולחן במיטב הנתחים ובמבחר המעדנים, ועיני בהלול רואות וכלות.

לימים הוזמן שוב בהלול לסעודת מצווה בביתו של אחד הגבירים. נזכר בהלול באותה סעודה בביתו של חכם שלמה בן בבא. מה עשה? נטל כסא ושולחן וטיפס לעליית ביתו והוריד משם צרור, שניתן לו בשעתו מידי קרוב עשיר, שארז חפציו ועלה לירושלים לחונן עפרה. פתח את הצרור ומצא בו גלימה מפוארת ומצנפת נאה. העלה על גופו את זו וחבש לראשו את זו והלך ובא לאותה סעודה של מצווה.

נכנס וישב בקצה השולחן. מיד ניגש אליו בעל הבית ובירכו בחביבות ונטלו בזרועו והפציר בו לקום ולמצוא לו מקום של כבוד. כיוון שראה בו שהוא ענוותן, לא זז זה ממנו עד שהשיבו בכורסא מורמת בראשו של שולחן. ראו האורחים מקומו וגלימתו, החלו קדים לעומתו קידות של ברכה, אף שלחו ילדיהם לנשק את ידו לקבל ברכתו.

כשהועלו המטעמים על השולחן, נמצאו כל המנות הגדולות והמובחרות בטווח ידו של בהלול. לתדהמת המסובים הרים בהלול בידו את כנף גלימתו, גלימת המשי השחורה והמבריקה, גוללה בין אצבעותיו, טבלה בצלחת המהבילה אשר לפניו ואמר:

סעדי נא ליבך, גלימה דגולה

אני בזכותך עליתי בגדולה.

ומאז ועד היום משמשים החרוזים הללו משל בפי הפרסים. יש אומרים החרוז כולו ויש אומרים מחציתו, וצחוקם מרמז על סופו.

אסעי" 5870 - פרס

* בהלול הוא דמות ידועה בפולקלור של פרס, בדומה לג'וחא במזרח התיכון ובצפון אפריקה, או להרשלי אצל יהודי מזרח אירופה.

מרים בת ניסים

מילים: נתן אלטרמן

לחן: משה וילנסקי
שרה: שושנה דמארי

זה היה בעדן לפני ירח,
רוח על תימן בליל בכה.
התפללנו את תפילת הדרך,
ויצאנו כל המשפחה.
את הפיתה בתרמיל צרנו,
ושאבנו מים מן הבאר,
ובשורה כולנו הסתדרנו,
ובדרך זה את זה ספרנו,
אם כולנו יש, ומי חסר,
מי חסר, מי חסר, מי חסר.

יש אבא! "מורי" נסים, ירחם השם.
יש נסים האם, ירחם השם.
יש נחמיה, גדליה, זכריה ועזניה!
סלים, סעדיה מיכאל, חנן, חנניה.
יא ירוחם ורחמים, ברוך השם תאומים.
והתינוק שלום הצוחק בחלום.
ואני אחותו מרים.

והחמור הקטן בלעם.
והחמור הקטן בלעם.
אבל אנו ארצה בלי פחד
באנו ונישק את עפרה.
ועכשיו בעיר כולנו יחד,
מטיילים אנחנו בשורה.
והעיר דוהרת משקשקת
וצועק הכל: עברו נא חיש
אך שוטר מרים ידו בשקט,
והתנועה לחצי שעה נפסקת,
כי עוברים אנחנו את הכביש,
ועוברים, ועוברים, ועוברים...

עובר לו "מורי" נסים, בעזרת השם.
אחריו נסים האם, בעזרת השם.
עוברים נחמיה, גדליה, זכריה ועזניה
סלים, סעדיה, מיכאל, חנן, חנניה,
וירוחם ורחמים, ברוך השם תאומים.
והתינוק שלום הצוחק בחלום,
ואני אחותו מרים
והחמור הקטן בלעם.
והחמור הקטן בלעם.

שטיח פרסי

אורז פרסי

ושתי

אחשוורוש

מדי

אסתר
המלכה

"לבלבו..."

וודקה

שרנסקי

קזצ'וק

איווט ליברמן

בלליקה

צנעא

צעד
תימני

ג'חנון

חינה

לחוח

פיאות
מסולסלות

בבא סאלי

קוסקוס

נתיבות

מימונה

מטבוחה

דוד לוי